ชื่อวิทยานิพนธ์ ฟิกฮฺนิพนธ์ของชัยคุมหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลฟะภูอนีย์

ในหนังสือ วุชาหุ อัลอัฟรอหุ วะอิศบาหุ อัลฟะลาหุ

ผู้เขียน นาย รอย๊ะ หวันโส๊ะ

สาขาวิชา อิสลามศึกษา

ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิวัฒนาการฟิกฮุนิพนธ์ใน ปัตตานีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2) ศึกษาชีวประวัติของท่านชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล อัด ดาวูดีย์ อัล ฟะภูอนีย์ 3)ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือวุชาหุ อัลอัฟรอหฺ วะอิสบาหุ อัลฟะ ลาหฺ 4)ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือวุชาหุ อัลอัฟรอหฺ วะอิสบาหุ อัลฟะลาหฺ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการอุศูลุ อัลฟิกฮฺ หลักการเกาะวาอิด อัลฟิกฮฺ และหลักการหะดีษ

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า

- 1. การนิพนธ์ฟิกฮุในปัตตานี เริ่มตั้งแต่สตวรรษที่ 18 ของคริสต์สักราช ได้ มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆเมื่อมีนักกฎหมายอิสลามได้นิพนธ์ตำรากฎหมายอิสลามหรือกิตาบญาวี เป็นตำราในการเรียนการสอน ส่งผลให้การศึกษาวิชาการฟิกฮฺในปัตตานีได้รับการตอบรับเป็น อย่างคืจากนักศึกษาทั้งในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตามการนิพนธ์และการศึกษาวิชาการฟิกฮฺ ในยุคนั้นก็ยังเรียนเฉพาะแนวมัยฺฮับชาฟิอีย์เท่านั้น ต่อมาในปลายศตวรรษที่ 20 ของ คริสต์สักราชจนถึงปัจจุบัน ฟิกฮ์นิพนธ์ในปัตตานีเริ่มมีการพัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่งเมื่อการ นิพนธ์ฟิกฮ์ที่มีการนำทัศนะของมัยฺฮับอื่นที่นอกเหนือจากมัยฺฮับชาฟิอีย์มาใช้ในสังคมปัตตานี ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาการฟิกฮฺซึ่งเป็นศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้มีการวินิจฉัย แสดง ทัศนะและอ้างอิงถึงที่มาของหลักฐานพร้อมกับมีการพิสูจน์ว่าหลักฐานของทัศนะใดมีน้ำหนัก มากกว่ากัน
- 2. ท่านชัยกุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลฟะฎอนีย์ หรือชัยกุนิมัตกือจิก เกิดที่เมืองปุเลาคุยง ประเทศมาเลเซียเมื่อปีค.ส.1844 เสียชีวิตเมื่อปีค.ส. 1915 สพของท่านถูก ฝังไว้ที่สุสานมะอุลาอ์ ประเทศสะอูดิอาราเบีย ท่านเป็นอุละมาอ์ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้าน กฎหมายอิสลาม และมีผลงานทางวิชาการมากมาย หนึ่งในนั้นคือหนังสือวุชาหฺ อัลอัฟรอหฺ วะอิสบาหฺ อัลฟะลาหฺ หนังสือสะวาฏิอุ อัลบัรกุ และหนังสือมัฏละอุ อัลบัดรอยน์ เป็นต้น

- 3. หนังสือวุชาหุ อัลอัฟรอหฺ วะอิสบาหฺ อัลฟะลาหฺ เป็นหนังสือฟิกฮฺแนวมัษฺ ฮับชาฟิอีย์ มีเนื้อหาทั้งหมด 64 หน้าเขียนด้วยภาษามลายูอักษรญาวีปัตตานี ซึ่งท่านชัยคุ มุหัมมัด บิน อิสมาอีล ดาวูด อัลฟะฎอนีย์ ได้แบ่งเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามในหนังสือเล่ม นี้ออกเป็นสองตอน ตอนที่หนึ่งกล่าวถึงการทำความสะอาด ตอนที่สองกล่าวถึง การละหมาด
- 4. รูปแบบการนิพนธ์หนังสือเล่มนี้ท่านได้มีการเขียนบทนำ มีการเขียนเนื้อ เรื่อง และมีการเขียนบทส่งท้าย ส่วนแหล่งที่มาของเนื้อหา ท่านได้แปลเป็นภาษามลายูจาก หนังสือต้นฉบับที่เป็นภาษาอาหรับ และคัดลอกจากหนังสือที่เป็นภาษามลายู เนื้อหามาจาก หนังสือที่เป็นภาษาอาหรับเช่นหนังสือหาซิยะฮ์ อัลบาณูรีย์ ฟัตหฺ อัลวะฮฺฮาบ อัล อัซการฺ เป็น ต้น เนื้อหาที่เป็นภาษามลายู เช่น สะบีล อัลมุฮฺตัดดีน มัฏละอฺ อัลบัดรอยนฺ เป็นต้น
- 5. วิธีการอธิบายบทบัญญัติท่านได้อ้างหลักฐานจากอัลกุรอาน อัลหะดีบ อิจญ์ มาอ์ กิยาส อุรฟ์ และการตัรญีหฺ การอ้างอายะฮุจากอัลกุรอาน มีทั้งหมด 7 อายะฮ์โดยที่มิได้ระบุ ว่าอยู่ในสูเราะฮ์ อายะฮ์ที่เท่าไร ท่านได้อ้างอายะฮ์มาเพื่อเป็นหลักฐาน แต่บางครั้งท่านอ้างอา ยะฮุมามิได้เพื่อเป็นหลักฐานแต่อย่างใด ส่วนการอ้างหลักฐานจากหะดีบมีทั้งหมด 30 หะดีบ โดยที่ท่านมิได้ระบุระดับของหะดีบ แหล่งที่มาของหะดีบ ท่านได้อ้างด้วยหะดีบที่เสาะหี้หฺมี ทั้งหมด 14 หะดีบ แต่บางครั้งท่านอ้างจากหะดีบเฎาะอีฟมีทั้งหมด 9 หะดีบ บางหะดีบเป็นหะ ดีบที่เมาภูอุมีทั้งหมด 4 หะดีบ ผู้วิจัยค้นแล้วไม่พบมี 3 หะดีบ นอกจากการอธิบายกฎหมาย อิสลามโดยอ้างหลักฐานจากอัลกุรอาน อัลหะดีบ อัลอิจญ์มาอ์ อัลกิยาส อัลอุรฟฺ และการตัรญีหฺ แล้ว ก็ยังมีการอธิบายกฎหมายอิสลามที่มิได้อ้างหลักฐานแต่อย่างใด ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่ท่านได้ ใช้นิพนธ์ในหนังสือเล่มนี้เป็นส่วนใหญ่

Thesis Title The Writing Method on Fiqh of Sheikh Muhammad bin Ismail

Dawud al- Fatani in Wushah al- Afrah wa Isbah al- Falah

Author Mr.Roya Wanso

Major Program Islamic Studies

Academic Year 2010

ABSTRACT

This research aims to study the evolution of *fiqh* (jurisprudence) authorship in Patani from its inception to the present. It also attempts studying the biography of Shiekh Muhammad bin Ismail Dawud al-Fatani; followed by studying the methodology in the book of " *Wushah al-Afrah wa-Isbah al-falah*" by the mentioned Sheikh.; Next by examining the content of the book in question through an analytical study. The researcher in this study has relied on collecting all material from related scientific sources.

The analytical study found:

and evolved considerably by the time scholars authored Fiqh books in Malay Javanese to teach their children in Patani, thus the Fatani people priding themselves of such valuable literature from then to date. In this sense local students and from abroad began learning the science of Fiqh in addition to other sciences within Patani. However, the nature of authorship Patani then focused only on the Principles of al-Shafi'i doctrine (sect), though it evolved to accommodate other sects at the end of the 20^{th} C., which resulted in the emergence of consensus point of views and a different issues pertaining jurisprudence which engaged the community to profoundly study Fiqhi in light of the principles of other sects, because the nature of science of Fiqh needs indeed study, analysis and deduction.

2- Profile of the author: The Shiekh Muhammad bin Ismail Dawud al-Fatani, a Malay known as "Sheikh Nikmat Kejik." Born in the village of born at Duyong island Malaysia in 1844 and passed away in 1915; was buried at Ma'la' cemetery in Saudi Arabia. A prolific and renewed, learned scholar and an expert in Islamic Law. Among his famous books are: Wushah al-Afrah wa Isbah al-Falah and al-Matla' al-Badrain

- 3-Content of the book: his book "Wushah al-Afrah wa Isbah al-Falah" is considered one of Shafi'i Fiqh books; it comprises 64 pages written in Pattani Malay. The author divided this book into two essential books: In the book he talked about the purity and its related aspects, while in the second, about prayer and related matters.
- 4- How book was authored: "Wushah al-Afrah wa Isbah al-Falah" includes an introduction, content and conclusion, and that is by taking the content and translating the text transferred into the Malay language, (Malayu Pattani dialogue) such as Hashiah al-Bajuri, Fath al-Wahhab, Rawdah al-Talibin, and al-Majmu', among others.; as well as translating the original Malay books he authored, such as Sabil al-Muhtaddin, and Mutla' al-Badrain.
- 5 The way of inference: In this book the author Shiekh Muhammad bin Ismail Dawud al-Fatani made inferences from Qur'anic verses, Prophetic hadith, ijma' (consensus), Qiyas, and "urf (custom), and Tarjih where necessary. He quoted eight verses as inferences though he did not indicate their chapters and numbers. As for the hadith he reported by thirty, only one of them is written in Arabic, and the twenty-nine hadith he did not mention their matin (text). but only translated then into the Malay. These ahadith are different in terms of their degree of sihah (authenticity), da'f (weakness) and wad' (fabrication). There are fourteen (14) authentic Hadith, nine (9) weak, and four (4) fabricated ones. Furthermore, there are three (3) other Hadith whose matin and degree the researcher did not find.

The song Ca	Janás angor	-1 20
n 1844	:	-2 ." 1915
п п	. :	- 3 64 : -4

(7)

Prince of Songkla University Patiani Campus